

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra teologických věd

Bakalářská práce

ZÁPAS O ČESKÉ ŠKOLSTVÍ
VE VIMPERKU V LETECH
1918–1948

Vedoucí práce: prof. PaedDr. ThLic. Martin Weis, Th.D.

Autor práce: Vít Lukesch

Studijní obor: Pedagogika volného času, KS

Ročník: 3. ročník

2020

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že, v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum .....

Podpis.....

Děkuji tímto vedoucímu mé bakalářské práce prof. PaedDr. ThLic. Martinu Weisovi, Th.D. za ochotu při konzultacích, cenné rady a čas, který mé práci věnoval. Chtěl bych také poděkovat mé rodině a přátelům, kteří se mnou měli po celou dobu studia trpělivost a podporovali mne.

Obsah

Úvod.....	5
1. Historie Vimperka	7
1.1. Vimperk do roku 1918	7
1.2. Vimperk v letech 1918–1948	9
2. Školství ve Vimperku do roku 1918.....	12
3. České školství ve Vimperku v letech 1918–1938	17
3.1. Matiční a obecná škola (1918–1926).....	17
3.2. Měšťanská (občanská) škola (1919–1926)	19
3.3. Stavba nové školní budovy	21
3.4. Obecná a měšťanská škola (1926–1938)	24
3.5. Obchodní škola (1936–1938).....	27
3.6. Průběh školního roku	28
4. České školství ve Vimperku v letech 1938–1945	30
4.1. Masarykova obecná a měšťanská škola (1938–1945).....	30
4.2. Obchodní škola (1938–1945).....	32
5. České školství ve Vimperku v letech 1945–1948	34
5.1. Obecná a měšťanská škola (1945–1948)	34
5.2. Obchodní škola (1945–1948).....	37
Závěr	40
Seznam použitých zdrojů.....	41
Abstrakt.....	43
Abstract.....	44

Úvod

Tématem bakalářské práce je bližší historický pohled na nesnadné postavení českých škol ve Vimperku s podrobnějším zaměřením na období let 1918–1948. Uvedené období bylo zvoleno proto, že se v této době odehrávaly pro Vimperk podstatné historické události a k danému období jsou dostupné historické prameny. Právě v tomto období dochází k největšímu rozvoji českého školství ve Vimperku v době pobělohorské.

Cílem práce je nejen poskytnout přehled vývoje českého školství ve Vimperku, ale také reflektovat vliv společenských a politických událostí na fungování vimperských českých škol. Dále je cílem práce poukázat na nelehký úděl českého školství ve městě s výraznou německou většinou zejména v kontextu s událostmi souvisejícími s 2. světovou válkou.

V práci je postupováno běžnou metodologií historické práce, přičemž je použita metoda přímá a metoda komparativní.

Práce je rozdělena do pěti kapitol, přičemž první kapitola se zabývá historií Vimperka do roku 1948 a druhá obecně školstvím ve Vimperku do roku 1918. Třetí až pátá kapitola zachycuje historii českého vimperského školství v období let 1918–1948, která byla hlavním předmětem mé práce. Uvedených třicet let je rozděleno do tří období, které se přirozeně vykristalizovaly tehdeším politickým vývojem. Jedná se o období první republiky, dále období od mnichovské dohody do konce 2. světové války a poválečné období do roku 1948.

Primárními zdroji, ze kterých bylo čerpáno, byly školní kroniky. Konkrétně se jednalo o pamětní knihy (školní kroniky) *Obecné školy Vimperk z let 1909–1926*, *Měšťanské školy české z let 1919–1939*, *Národní školy Vimperk z let 1945–1952* a *Základní devítileté školy a střední všeobecně vzdělávací školy z let 1945–1972*. Dále bylo čerpáno z *Pamětní knihy města Vimperk z let 1945–1950*. Všechny tyto kroniky jsou dostupné online na internetových stránkách <https://digi.ceskearchivy.cz>. Údaje o obchodní škole byly čerpány především z *Almanachu 30 let ekonomické školy ve Vimperku*, *Almanachu 60 let obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku* a *Výroční zprávy Obchodní akademie ve Vimperku za školní rok 1947/48*. Zajímavým zdrojem byly také dvě knihy *Vimperk a Vimperk v zrcadle času* od vimperského rodáka a patriota Romana Hajníka. Mezi

zásadní zdroje pak náležely ještě knihy *Vimperk: město pod Boubínem* od Josefa Johna a *Paměti o školách a učitelích na Prachaticku* od Josefa Maška.

Při volbě tématu bakalářské práce byla na internetových stránkách <https://www.theses.cz> ověřena skutečnost, že se dosud žádný autor ve své kvalifikační práci nevěnoval tématu historie vimperských škol. Některé kvalifikační práce se tohoto tématu dotýkají pouze okrajově.

1. Historie Vimperka

1.1. Vimperk do roku 1918

Na založení Vimperka vznikly v historii dva protichůdné názory. Dle první verze byl Vimperk založen v roce 1195 v souvislosti s kolonizační činností mnichů bavorského kláštera ve Windbergu. Zastánci druhého tvrzení považují Vimperk za mladší a jeho vznik kladou do druhé poloviny 13. století.¹ První teorii dodnes nelze prokázat žádným listinným podkladem, pro druhou teorii hovoří první písemná zmínka o Vimperku, která pochází z roku 1263. Na seznamu svědků na listině vydané pražským biskupem Janem je uvedeno jméno Burchardus de Wintherberc neboli Purkart z Vimperka. V té době již prokazatelně stál hrad Vimperk, neboť jeho nejstarší část, tzv. Vlčkovy věže, vznikly právě v polovině 13. století. Hrad byl pravděpodobně založen jako královský, přičemž Purkart z Vimperka z rodu pánů z Janovic jej později získal do svého držení.² Purkart z Vimperka byl první vimperskou významnou osobností, jelikož byl po smrti svého otce Kunráta z Janovic jmenován purkrabím královského hradu Zvíkova a následně přes úřad nejvyššího maršálka a hofmistra dospěl k postavení nejvyššího pražského purkrabího.³

Více než sto let od první písemné zmínky pak Vimperk náležel rodu pánů z Janovic, než jej roku 1375 získal do zástavy pražský měšťan Jan Rotlev, po němž získali Vimperk bratři z rodu Kaplířů ze Sulevic. Po dobu jejich panování město procházelo významným rozkvětem, přičemž těžilo především ze své polohy na tzv. Zlaté stezce, obchodní cestě z Pasova. Stinnou stránkou panování Kaplířů ze Sulevic bylo dvojí dobytí a zpusťování Vimperka, a to v letech 1422 či 1423 husity, a v roce 1468 po vpádu pasovských vojsk. Petr Kaplíř ze Sulevic následně dosáhl v roce 1479 u českého krále Vladislava II. Jagellonského povýšení Vimperka na město a vymohl právo vystavět opevnění a pořádat výroční trh.⁴

Vimperk byl v držení rodu Kaplířů do roku 1494, kdy zemřel bezdětný Petr Kaplíř a své panství odkázal svému příbuznému Zdeňku Malovci z Chýnova. Po smrti Zdeňka Malovce roku 1512 panství spravovala vdova Kateřina z Radiče a následně poté, co se

---

¹ Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 85

² Srov. HAJNÍK, R. *Vimperk*, s. 8

³ Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 87

⁴ Srov. HAJNÍK, R. *Vimperk*, s. 8–9

Vimperk dostal do majetku Zdeňkova staršího syna Jana Malovce, došlo ke sporu o panství s jeho mladším bratrem Petrem Malovcem. Spor byl urovnán v roce 1531, přičemž si bratři rozdělili město na dvě poloviny. V roce 1534 pak Jan Malovec bratru Petrovi svou polovinu prodal. Petr Malovec se však v roce 1547 zúčastnil stavovského povstání proti císaři na straně českých stavů, za což byl potrestán odnětím mj. i vimperského panství. Roku 1553 panství za 6 000 kop grošů českých odkoupil Jáchym z Hradce, o rok později jej pak výhodně prodal za 12 000 kop grošů českých Vilémovi z Rožmberka. Za panování Rožmberků byla roku 1560 dokončena přestavba vimperského hradu na zámek. Rožmberkové panství vlastnili až do roku 1601, kdy jej zadlužený Petr Vok prodal za 20 000 kop grošů českých Volfu Novohradskému z Kolovrat, který roku 1609 zemřel, a panství Vimperk připadlo jeho synovi Jáchymovi. Nový majitel panství se snažil rozšířit své příjmy na úkor vimperských měšťanů, až dne 4. srpna 1615 napsali purkmistr, konšelé a obec města Vimperka stížnost císaři Matyášovi.⁵ Jáchym Novohradský z Kolovrat se v průběhu stavovského povstání v roce 1618 nejprve přikláněl na stranu českých stavů, po jejich porážce se pak rychle snažil přejít na stranu druhou, ani tímto krokem však nedokázal zabránit dobytí Vimperka vojskem generála Arnošta Mansfelda. Při dobývání došlo k vážnému poškození vimperského zámku, tudíž bylo nutné v letech 1622–1624 přistoupit k jeho obnově. Oprava zámku byla natolik nákladná, že Jáchym Novohradský z Kolovrat byl nucen vimperské panství v roce 1630 prodat Janu Ondřichovi z Eggenberku.⁶

V průběhu třicetileté války Vimperk trpěl obdobně jako ostatní města a panství českých zemí. Městem často procházela vojska různých armád a město mělo s jejich pobytem vždy mimořádné výdaje. V 60. a 70. letech 17. století došlo k výrazné změně národnostního složení obyvatelstva ve Vimperku, přičemž vzrůstal počet i vliv německého obyvatelstva, kterému se kromě jiného podařilo prosadit v úředních jednáních za rozhodující jazyk jazyk německý. Roku 1719 došlo k vymření rodu Eggenberků, čímž se Vimperk dostal dědictvím do majetku rodu Schwarzenbergů, kteří byli jeho pány až do roku 1947. Během jejich panování ve Vimperku došlo k rozvoji průmyslu, a to především sklářského a později i tiskařského. Významnými osobnostmi v tomto ohledu byli sklář Josef Meyr a tiskař Johann Steinbrener. Na podzim roku 1893 byla dokončena

---

⁵ Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 107–108

⁶ Srov. HAJNÍK, R. *Vimperk*, s. 10

železniční trať Strakonice–Vimperk. Po trati dlouhé 37 km jezdily každý den dva vlaky tam i zpět.⁷ Dne 27. července 1904 zasáhl centrum města ničivý požár, při kterém oheň zničil 48 domů, zabil 5 lidí a dalších 1040 osob připravil o domov. Škody po požáru se podařily velmi rychle opravit i díky významné peněžité pomoci císaře Františka Josefa I., který dne 8. září 1905 již opravené město navštívil.⁸ Na konci 19. století docházelo ve Vimperku k poměrně rychlému nárůstu počtu obyvatel. V roce 1900 žilo ve Vimperku již 4 719 obyvatel, z nichž bylo pouze 464 české národnosti. Tento nárůst pokračoval až do začátku 1. světové války, v jejímž důsledku došlo naopak k úbytku obyvatelstva.⁹

1.2. Vimperk v letech 1918–1948

Po skončení 1. světové války a vzniku samostatného Československa došlo ve Vimperku k pozvolnému nárůstu obyvatelstva české národnosti. Například v roce 1930 bylo z celkového počtu 4 823 obyvatel již 1 185 Čechů. Soužití Čechů a Němců v období první republiky bylo ve Vimperku až na některé výjimky vcelku poklidné. Zvrat v tomto ohledu nastal v druhé polovině třicátých let, kdy začala na síle nabírat Hitlerem podporovaná Sudetoněmecká strana, neformálně označovaná jako henleinovci.¹⁰

Události předcházející 2. světové válce výrazně narušily vztahy a soužití mezi Čechy a Němci ve Vimperku. Dne 12. června 1938 proběhly volby do městského zastupitelstva, v nichž Sudetoněmecká strana zaznamenala drtivé vítězství ziskem 2255 z celkových 3037 hlasů, což znamenalo zisk 23 mandátů z 30 celkových.¹¹ Na počátku měsíce října 1938 byl Vimperk v důsledku mnichovské dohody připojen k Německé říši, následkem čehož dne 5. října 1938 započala evakuace českých obyvatel a úřadů z Vimperka do vnitrozemí a následně dne 8. října 1938 vpochovala do Vimperka německá armáda. Dne 10. listopadu 1938 byla fašisty vypálena vimperská židovská synagoga. V důsledku těchto událostí klesl ke konci roku 1938 počet českých obyvatel Vimperka na pouhých 270 osob, celkem měl Vimperk 4950 obyvatel. Na začátku roku 1939 byla německá

---

⁷ Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 137–144

⁸ Srov. HAJNÍK, R. *Vimperk v zrcadle času: Vimperk im Spiegel der Zeit*, s. 29–33

⁹ Srov. HAJNÍK, R. *Vimperk*, s. 11

¹⁰ Srov. Tamtéž, s. 11

¹¹ Srov. *Pamětní kniha Městské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 101

část prachatického okresu včetně Vimperka připojena k župě zvané Východní marka se sídlem v Bayreuthu.¹²

Po začátku 2. světové války začaly do Vimperka proudit transporty válečných zajatců, kteří nuceně pracovali v zemědělství, na kanalizačních pracích a při stavbě pozemního vedení. Jednalo se o zajatce z Belgie, Francie a později ze Sovětského svazu. Postupem času, jak se projevoval nedostatek mužských pracovních sil, neboť němečtí muži byli většinou povoláni do německých branných sil, počet těchto pracujících zajatců ještě rostl. Dne 16. října 1944 bylo okolí Vimperka poprvé bombardováno spojeneckým letectvem. Byly shozeny celkem tři bomby u Solné Lhoty, v Šeravském lese a u Výškovic, přičemž o život přišly tři osoby. S blížícím se koncem války do Vimperka začaly proudit davy uprchlíků z různých částí Německa. Dne 4. března 1945 jich dorazilo přibližně 500, dalších 500 uprchlíků pak přibylo dne 21. března 1945 z Mannheimu. V té době byl ve Vimperku zoufalý nedostatek jídla a ostatních důležitých surovin. Koncem měsíce dubna roku 1945 Vimperkem projížděly kolony nákladních i osobních aut německého obyvatelstva a vojáků prchajících z protektorátu do německého vnitrozemí. Konec 2. světové války znamenal pro Vimperk den 6. května 1945, kdy bylo město příslušníky 252. motorizované divize americké armády osvobozeno od německé nadvlády. Ještě téhož dne se sešlo nové české vedení města v čele s pekařem Josefem Černíkem, které v prvních dnech po válce řídilo život osvobozeného Vimperka.¹³ V době osvobození žilo ve Vimperku pouze přibližně 160 Čechů. Postupně pak docházelo k odsunu německého obyvatelstva, a to nejprve spontánního, a následně i organizovaného. Mnoho bývalých obyvatel Vimperka, kteří po připojení města k Německé říši odešli, se po válce vrátilo do svých původních domovů a postupně docházelo k obnovení chodu českých úřadů a společenských institucí jako Sokol či Junák.¹⁴

Dne 10. srpna 1945 nabyl účinnosti ústavní dekret č. 33/1945 Sb., na jehož základě byly, až na přesně stanovené výjimky, zbaveny všechny osoby německé národnosti státní příslušnosti československého státního občanství.¹⁵ Současně byly tyto osoby dalšími

---

¹² Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 263–269

¹³ Srov. Tamtéž, s. 269–273

¹⁴ Srov. *Pamětní kniha města Vimperk, 1945–1950*, s. 13–20

¹⁵ Srov. Ústavní dekret prezidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské

vydanými dekrety č. 5/1945 Sb.¹⁶ a č. 108/1945 Sb.¹⁷ zbaveny veškerého majetku, který pak mohl být převeden na osoby československého státního občanství.

Odsun německého obyvatelstva probíhal v letech 1945–1947 ve třech fázích. První fází byl neorganizovaný odsun, kdy Němci opouštěli Vimperk převážně dobrovolně, následoval organizovaný odsun, který byl nejpočetnější, a poslední vlnou byl v roce 1947 dodatečný odsun.¹⁸ Jelikož byl Vimperk i před válkou městem s převážně německým obyvatelstvem, byl zásah do chodu města po vysídlení Němců obrovský. Postupně docházelo k osidlování opuštěných nemovitostí obyvatelstvem převážně z českého vnitrozemí. Na jaře roku 1946 Vimperk obývalo stále přibližně 1700 Němců, naproti tomu počet Čechů vzrostl na 1602 obyvatel.¹⁹ V roce 1946 se ve Vimperku konaly první poválečné komunální volby, ve kterých přesvědčivě zvítězila Komunistická strana Československa, když získala 15 z 30 mandátů do městského zastupitelstva. Předsedou národního výboru se stal Jaroslav Talián.²⁰ Na počátku roku 1948 město Vimperk obývalo již přibližně 3500 obyvatel v drtivé většině české národnosti. Osidlovací procesy stále nebyly u konce a počet obyvatel nadále narůstal. Postupně pak ve městě docházelo především k rozvoji průmyslu, hospodářství a společenských aktivit.²¹

---

¹⁶ Srov. Dekret prezidenta republiky č. 5/1945 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organizací a ústavů

¹⁷ Srov. Dekret prezidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy

¹⁸ Srov. BALCAR, B. *Vimperk a okolí: osvobození 1945*, s. 11–12

¹⁹ Srov. *Pamětní kniha města Vimperk, 1945–1950*, s. 44–45

²⁰ Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 280

²¹ Srov. *Pamětní kniha města Vimperk, 1945–1950*, s. 87

2. Školství ve Vimperku do roku 1918

Školství ve Vimperku má velmi dlouhou tradici, a ačkoliv nelze přesně doložit jeho počátek, první konkrétnější zmínka se objevuje ve *Sbírce pramenů práva městského sv. II, díl 11 z roku 1895*, kde je uvedeno, že již ve 14. století se ve Vimperku nacházela městská farní škola. S jistotou je pak doloženo, že v roce 1495 se ve Vimperku již nacházela městská škola partikulární.²² Její budova se nacházela ve spodní části vimperského náměstí v místech, kde dnes stojí budova městského úřadu. Později v době pobělohorské v českých zemích obecně dochází vlivem jezuitů k přerodu partikulárních škol, jež žáky připravovaly převážně na univerzitní studium, na běžné školy farní, poskytující jen vzdělání trivia. V tomto období dochází ve Vimperku důsledkem třicetileté války, a současně i vlivem majitelů vimperského panství pánů z Eggenberku a později i Schwarzenbergů, k přílivu německého obyvatelstva, čímž dochází k postupné germanizaci nejen školství, ale i ostatních institucí. Je doloženo, že v roce 1638 se do Vimperka přistěhoval městský učitel Jan Kozelský, který ovšem ve městě vydržel pouhé dva roky. Jeho nástupcem se stal Josef Maršálek Unhošťský, jenž zde působil až do roku 1652. V roce 1649 Josef Maršálek Unhošťský zaslal hejtmanovi vimperského panství Václavu Pelhřimovskému z Greifenfelsu dopis vypovídající o momentálním stavu vimperské školy v tomto znění:

„Pana hejtmana v tom netajím, poněvadž od Jeho Milosti pana vrchního hejtmana při obnovení rady zde v městě Vintmberce nařízení učiněno jest, aby škola, která čím dále tím více k zpuštění přichází, spravena byla, však žádného zastání v tomto dostati nemohu. Ačkoliv všechněm zdejším vědomé o tom jest, že od starodávna (ano též již i za mne) kostelníci, kdy co takového k škole zapotřebí bylo, na náklad zádušní spravovati dávali. Nyní pak velká škoda, jak na střeše, tak na klenutí i jinde se děje tak, že co by se nyní dosti málem spraviti mohlo, potom velký náklad na toto jíti musí. Já pak již kolikráte říkajíce o tom starším kostelníku, aby tu věc zaopatřil a časně spraviti dal, on pak že od neb. předešlého p. hejtmana Kremple zpověď má, tím se vymlouvá. Item jestliže co předešle co na školu nakládal, že jest to z dobré vůle (a aby vlci syti a ovce v celosti byli) činil a tak jakoby on pánem a ne služebníkem při tom záduší byl, když jako komu co chce, to činí a s důchodem zádušním dle libosti své nakládá. V kterýžto příčině ku panu hej-

---

²² Srov. MAŠEK, J. *Paměti o školách a učitelích na Prachaticku*, s. 25

tmanu se ucházej, pana za to jakožto patrona umění literního služebně žádám, že poroučením svým to nařídí, aby dle předešlého obyčeje, co tak zapotřebí jest, spraveno bylo tak, aby škola dokonale k rujině nepřišla. Čehož já se i s svými malými discenty na svých nehodných modlitbách za pana hejtmána, ano i za všecknu svou vrchnost Pánu Bohu modliti, ano i vším dobrým se odsluhovati každého času připovídám.“²³

Na konci 17. století bylo vzdělávání stále spíše odsouváno na vedlejší kolej, u obyvatelstva byly prosazovány jiné priority. V „Řádu rožmberském“ ze dne 17. ledna 1693 byla vyhlášena zásada, aby mladí chlapci byli spíše než ke studiu směřováni k zaměstnání svých rodičů. Podobně se ve svém rozhodnutí vyjádřil kníže Ferdinand Schwarzenberg dne 17. prosince 1698, který nařídil, aby chlapci byli vedeni nikoli ke studiu, nýbrž k zemědělství, nebo minimálně k řemeslu.²⁴

V důsledku vzrůstajícího počtu německého obyvatelstva postupně docházelo v oblasti vimperského panství k zániku škol českých a vzniku škol německých. V roce 1790 se tak ve Vimperku nacházela již pouze německá škola se dvěma učiteli.²⁵ Tuto školu v roce 1799 navštěvovalo ve dvou třídách celkem 211 chlapců a 174 dívek z bohatých a normálních poměrů a 85 chlapců a 76 dívek z chudých poměrů.²⁶ O zániku české školy se žádné zprávy nedochovaly.

V roce 1870 se ve Vimperku nachází již pětitřídní německá obecná škola, jejímž řídícím učitelem byl František Langhans. Tato škola se nacházela stále v budově, která stála v místech dnešního městského úřadu a v roce 1871 byla rozdělena na trojtřídní dívčí školu a čtyřtřídní chlapeckou školu, ovšem jen na krátko, neboť ještě v tomtéž roce, tj. 1871, byly školy opět sloučeny v jednu.²⁷ V roce 1874 byla v tzv. Jungwirthově domě v ulici Rožmberská otevřena pětitřídní chlapecká měšťanská škola. Vzhledem k nevyhovujícím prostorům budovy bylo rozhodnuto o výstavbě budovy nové (dnes budova Gymnázia v ulici Pivovarská č.p. 69). V roce 1885 byl slavnostně položen základní kámen a dne 19. září 1886 byla nová budova slavnostně otevřena jako Knaben-Volks- und Bürgerschule (chlapecká obecná a měšťanská škola). Celkové náklady na stavbu si vyžádaly 40.000 zlatých. V prvním roce do této německé školy docházelo 205 žáků obecné

²³ JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 145

²⁴ Srov. MAŠEK, J. *Paměti o školách a učitelích na Prachaticku*, s. 27–28

²⁵ Srov. Tamtéž, s. 118

²⁶ Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 146

²⁷ Srov. MAŠEK, J. *Paměti o školách a učitelích na Prachaticku*, s. 123

a 87 žáků měšťanské školy. Žádná česká menšinová škola se v té době ve Vimperku nenacházela.²⁸

V roce 1885 je otevřena německá Živnostenská škola pokračovací, která se usídlila v budově původní chlapecké obecné školy. Pro potřeby německé dívčí měšťanské školy, která doposud sídlila v budově na náměstí, bylo v roce 1897 započato se stavbou nové školní budovy v parku (dnes budova Základní školy T. G. Masaryka). Náklady na výstavbu se vyšplhaly na 140.000 zlatých a škola byla slavnostně otevřena 16. září 1899.²⁹

Na konci 19. století byl ve Vimperku již velmi silně cítit národnostní útlak německé většiny vůči české menšině. Toto si uvědomila i česká buržoazie, která za účelem zachování vlivu na politický, společenský a kulturní život ve městě založila v roce 1884 místní odbor Národní jednoty pošumavské. V roce 1891 pak následovalo založení spolku Česká beseda, který pořádal především kulturní akce, přednášky a výlety.³⁰

K poměrům ve školství a obecně soužití mezi Němci a Čechy ve Vimperku se v roce 1899 vyjádřil publicista, politik a člen Národní jednoty pošumavské Antonín Hubka:

„Vimperk býval úplně český a ještě před 30 léty mohl být českému jazyku zachován. Dnes je boj již velice těžký, neboť jsou v místě výborně řízené německé školy obecné i měšťanské, umístěné v pravých palácích, kdežto české školy vůbec není. Není tedy žádnou zvláštností zjev, že rodiče Češi, kteří jen s obtíží němčinu lámou, mají syny, kteří patří k největším nepřátelům všeho českého. A poměry ty se v neprospěch náš rok od roku horší. Ještě před 10–15 lety dala se snadno zřídit česká škola, daly se vymoci české bohoslužby, kdežto dnes Němci ohlašují české škole, k jejímuž zřízení má dojít, nejprudší boj na celé čáře. Přesto však český živel nelze tak lehko utlumit, neboť ještě dnes je ve skutečnosti ve Vimperku tolik Čechů co Němců. Bohužel chudý český lid se nesmí hlásit ke své národnosti. Češi jsou sdruženi v Besedě, ale jejich velkou vadou je nejednotnost, poněvadž se nemohou zbavit kastovnictví. Kdyby byl řádně zorganizován okolní český venkov k podpoře českého živlu ve Vimperku, musel by nastat obrat.“³¹

²⁸ Srov. HAJNÍK, R. Chlapecká škola – Pivovarská čp. 69. *Vimperké noviny*, 2018, roč. 23, č. 11, s. 22

²⁹ Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 217

³⁰ Srov. Tamtéž, s. 213

³¹ MAŠEK, J. *Paměti o školách a učitelích na Prachaticku*, s. 128–129

Již v letech 1885 a 1899 se ve Vimperku objevily pokusy založit alespoň českou opatrovnu, ani toto se však nezdařilo. Národní jednotě pošumavské se následně podařilo koupit pozemek naproti Hotelu Hvězda, který měli dosud ve vlastnictví Schwarzenbergové. Tímto krokem však nastaly těžkosti, neboť purkmistrovský úřad zjistil, že se jedná o pozemek pro výstavbu české školy a opakovaně odmítal stavbu povolit. Trvalo dlouhé čtyři roky, než se podařilo přes nejvyšší instance včetně Nejvyššího správního dvora ve Vídni stavbu povolit.³² Přes všechny útrapy se Národní jednotě pošumavské podařilo v roce 1908 započít se stavbou nové budovy a dne 3. října 1909 slavnostně otevřít českou menšinovou školu v budově tzv. Českého domu (dnes budova knihovny, dříve střední lesnické školy) pod názvem Soukromá škola Ústřední matice školské (dále jen „česká matiční škola“). Náklady na výstavbu činily 100.000 korun a jejím prvním učitelem a správcem byl J. V. Šťastný, kterého ale již po dvou měsících nahradil František Svítek.³³

Ani po otevření české matiční školy však neustaly problémy s národnostním útlakem. Časopis *Venkov* v roce 1909 v čísle 277 zveřejnil článek s názvem „Utrpení Čechů ve Vimperce“:

„Zas novým je heslem německého Pošumaví, vypověděti české lidi, hlavně dělníky a živnostníky z Vimperku. Rozvoj české menšiny tamní přivádí Němce do zuření. Otevřen byl ve Vimperce „český dům“ péčí N. J. Pošumavské a v něm zřízena česká škola. Radnice obrátila se ve svém německém hněvu na státní úřady a ty jí pomohly: nechaly zavřít školu četníky. To jest počátkem hlavního boje, který zahájí se nyní za vedení radnice vimperské proti Čechům. Továrníci někteří zavázali se již vypověděti české dělníky z práce, na radnici leží již důkladný seznam těch Čechův, kteří jsou členy místního odboru N. J. P. Proti těm obrátí se zuřivé štvání vimperských „kulturträgerů“ nejdříve. Ostatně čeká se ve Vimperce každým dnem vypuknutí protičeských demonstrací a vytlučení českých místností. Již dnes nebezpečno jest na ulicích po česku hovořiti. Česká menšina ve Vimperku přes 1000 hlav čítající, přestojí zajisté i surový útok na to, co sama sobě postavila a zřídila. Všaktě má za sebou trpkých zkušeností celou řadu.“³⁴

---

³² Srov. MAŠEK, J. *Paměti o školách a učitelích na Prachaticku*, s. 129

³³ Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 214

³⁴ Utrpení Čechů ve Vimperce, *Venkov*, 1909, roč. 4, č. 277, s. 6

Problémy vyvrcholily nařízením okresní školní rady v Prachaticích o uzavření české školy ve Vimperku ze dne 28. října 1909. Až na základě zásahu prezidia státního místodržitelství v Praze bylo nařízení o uzavření zrušeno a po několika dnech opět obnoveno řádné vyučování. V prvním školním roce 1909/1910 školu začalo navštěvovat 14 chlapců a 18 dívek. Postupně však přibývali další žáci, na konci prvního školního roku školu navštěvovalo celkem 59 dětí a ve školním roce 1910/1911 počet dětí vystoupal na 85. Z důvodu vzrůstajícího počtu žáků byla škola 15. září 1910 rozšířena na dvoutřídní. Počátek 1. světové války znamenal pro českou mateřskou školu mírný úbytek žactva.³⁵ Na počátku školního roku 1915/1916 byl novým řídícím učitelem jmenován Karel Altrichter.³⁶

V níže uvedené tabulce je zachycen vývoj počtu žáků na české mateřské škole ve Vimperku před rokem 1918³⁷

Školní rok	Začátek školního roku	Konec školního roku
1909/1910	32	59
1910/1911	85	údaj není znám
1911/1912	85	78
1912/1913	86	82
1913/1914	údaj není znám	údaj není znám
1914/1915	údaj není znám	údaj není znám
1915/1916	77	67
1916/1917	64	62
1917/1918	65	69

³⁵ Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 216

³⁶ Srov. *Pamětní kniha Obecné školy (české) Vimperk, 1909–1926*, s. 17

³⁷ Srov. *Tamtéž*, s. 7–28

3. České školství ve Vimperku v letech 1918–1938

3.1. Matiční a obecná škola (1918–1926)

Rok 1918, a především vznik samostatné Československé republiky dne 28. října 1918, znamenal významnou změnu nejen v politických a společenských poměrech ve Vimperku, ale i v poměrech vimperského školství. Přestože poměr německého a českého obyvatelstva se ani po roce 1918 příliš nezměnil a Němců bylo ve Vimperku stále výrazně více než Čechů, vedoucí místa úředníků státní správy byla obsazena právě Čechy.³⁸ Jedinou českou školou ve Vimperku zůstává dvoutřídní česká matiční škola sídlící v budově tzv. Českého domu. Německé školy měly i po roce 1918 lepší podmínky pro svou činnost, neboť chlapecká obecná a měšťanská škola i dívčí obecná a měšťanská škola byly ponechány ve svých původních samostatných budovách.

Školní rok 1918/1919 byl zahájen dne 16. září 1918 pravidelným polodenním vyučováním, dopoledne byla vyučována II. třída a odpoledne I. třída. Zapsáno bylo celkem 81 dětí ve dvou třídách, z toho 35 chlapců a 46 děvčat. Krátce po začátku školního roku ve škole propukla epidemie tzv. španělské nemoci a škola musela být nařízením obvodního lékaře v období od 12. října do 5. listopadu 1918 uzavřena. Nemohly proto naplno proběhnout ani oslavy dne 28. října 1918, kdy byl vyhlášen samostatný československý stát. V tento den byla škola alespoň slavnostně vyzdobena prapory v zemských barvách a namísto obrazů císaře byly ve třídách umístěny obrazy prvního prezidenta T. G. Masaryka, na jehož počest byla dne 11. května 1919 před budovou školy jako důkaz vlastenecké sounáležitosti slavnostně vysazena lípa. Dne 12. května 1919 byla podána žádost podepsaná i rodiči dětí, ve které je zemská školní rada žádána o zřízení české obecné školy ve Vimperku, a to na základě § 1 zákona č. 189 ze dne 3. dubna 1919. Dne 18. června 1919 na zasedání zemského správního výboru bylo žádosti vyhověno a zřízení veřejné školy byla povoleno.³⁹

Vymezením zemské školní rady ze dne 10. července 1919 byla tedy česká matiční škola přeměněna na Obecnou školu veřejnou zemskou. Správcem školy byl zemskou

---

³⁸ Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 246

³⁹ Srov. *Pamětní kniha Obecné školy (české) Vimperk, 1909–1926*, s. 29–32

školní radou prozatímně jmenován řídící učitel Josef Mikousek. Učitelkou byla ustanovena Jaroslava Čejková, která působila již předešlý rok na mateřské škole. Nový řídící učitel měl za úkol přilákat co největší počet českých dětí. Ještě o prázdninách tedy provedl předběžný zápis prostřednictvím schůzí s rodiči z českých a smíšených manželství. Snaha byla úspěšná a na školu se pro školní rok 1919/1920 přihlásilo celkem 165 dětí, škola tak musela být rozšířena na trojtřídní. I. třídu navštěvovalo 58 dětí a vyučovala je Anna Mikoušková, II. třídu navštěvovalo 50 dětí a vyučovala je Jaroslava Čejková a III. třídu navštěvovalo 57 dětí a vyučoval je Josef Mikousek. Výuka náboženství probíhala každý týden 2 hodiny, v I. a II. třídě se o ní staral zdejší děkan P. Dominik Brummer, ve III. třídě vyučoval zdejší kaplan P. Josef Hašpl. Ženské ruční práce vyučovala Klára Čejková vždy 7 hodin týdně. Ze 165 dětí zapsaných na začátku školního roku zůstalo na obecné škole na konci školního roku pouze 103 dětí, ostatní děti většinou přešly na nově vzniklou měšťanskou (občanskou) školu, nebo se odstěhovaly.⁴⁰

Na počátku školního roku 1920/1921 bylo do obecné školy zapsáno 123 dětí ve třech třídách. Nařízením zemské školní rady ze dne 20. prosince 1920 bylo správě školy oznámeno, že ode dne 1. ledna 1921 přechází do správy Ministerstva školství a národní osvěty. Současně byl zřízen samostatný inspektorát menšinových škol mateřských, obecních a měšťanských pro oblast budoucí českobudějovické župy.⁴¹

Dne 9. září 1921 zemřel PhDr. Jindřich Metelka, dlouholetý předseda Ústřední matice školské, náměstek prezidenta zemské školní rady a významný zastánce menšinových škol. Ústřední výbor Národní jednoty pošumavské na jeho počest zažádal na Ministerstvu školství a národní osvěty o přejmenování české školy ve Vimperku na Obecnou a měšťanskou školu Jindřicha Metelky. Žádost byla dne 21. listopadu 1921 schválena.⁴²

V průběhu školního roku 1921/1922 došlo k úbytku dětí navštěvujících obecnou školu z původního počtu 115 na konečných 98. Důvodem byla skutečnost, že celkem 9 českých rodin se z Vimperka odstěhovalo z důvodu nezaměstnanosti. Ve školním roce 1922/1923 již žádné české děti nenavštěvovaly německé školy, všechny byly zapsány ve školách českých. Na základě žádosti správy školy pak Ministerstvo školství a národní osvěty povolilo na škole vyučovat německý jazyk už jako pouze nepovinný předmět.

---

⁴⁰ Srov. *Pamětní kniha Obecné školy (české) Vimperk, 1909–1926*, s. 34–37

⁴¹ Srov. *Tamtéž*, s. 38–39

⁴² Srov. *Tamtéž*, s. 42–43

V tomto školním roce se podařilo výrazně rozšířit žákovskou knihovnu na 248 svazků a učitelskou knihovnu na 146 svazků. Ve školním roce 1923/1924 bylo na škole nově zavedeno vyučování občanské nauky a výchovy a ručních prací výchovných. Dne 1. října 1926 došlo ke spojení české obecné školy s českou školou měšťanskou v jeden nedílný celek a školy byly vedeny pod jednou správou.⁴³

V letech 1921–1926 docházelo na české obecné škole k postupnému úbytku žactva, což bylo způsobeno především poklesem porodnosti v průběhu 1. světové války.

V níže uvedené tabulce je zachycen vývoj počtu žáků na české obecné škole v letech 1918–1926⁴⁴

Školní rok	Začátek školního roku	Konec školního roku
1918/1919	81	85
1919/1920	165	103*
1920/1921	123	113
1921/1922	115	98
1922/1923	99	97
1923/1924	97	90
1924/1925	88	83
1925/1926	77	údaj není znám

* část žactva přestoupila na novou měšťanskou školu

3.2. Měšťanská (občanská) škola (1919–1926)

Vedení města Vimperk podalo dne 21. září 1919 žádost o zřízení občanské školy. Největší aktivitu v této záležitosti vyvíjeli správce záložny Ladislav Bergman a lékárník Bohuslav Budínský. Řídící učitel obecné školy Josef Mikousek obstaral soupis dětí z okolních obecných škol, které by mohly novou občanskou školu navštěvovat.⁴⁵ Dne 1. listopadu 1919 byla při obecné škole otevřena Česká pokračovací škola průmyslová a dne 1. prosince 1919 byla ve Vimperku dle zákona ze dne 3. dubna 1919 č. 189 výnosem ze dne

⁴³ Srov. *Pamětní kniha Obecné školy (české) Vimperk, 1909–1926*, s. 45–58

⁴⁴ Srov. *Tamtéž*, s. 29–56

⁴⁵ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 16

19. listopadu 1919 otevřena Zemská občanská škola česká. Jejím ředitelem byl jmenován odborný učitel Emanuel Jirášek, přičemž její I. ročník byl otevřen ihned pro již probíhající školní rok. Učitelství se formoval postupně. Náboženství vyučoval kaplan Š. Josef Hašpl, odborný učitel Antonín Vrško nastoupil dne 1. února 1920, učitelka ženských ručních prací Marie Jechoutková pak nastoupila dne 1. června 1920. Obecná škola přepustila škole občanské jednu třídu v přízemí své budovy a vyučování I. ročníku bylo zahájeno dne 1. prosince 1919. Školní lavice byly pro začátek zapůjčeny z okolních obecných škol, stoly a židle zapůjčil místní odbor Národní jednoty pošumavské. Nový nábytek byl následně pořízen zemským správním výborem. V prvním školním roce školu navštěvovalo 72 českých dětí, které docházely z celkem 21 okolních obcí. Dne 1. ledna 1921 přešla Zemská občanská škola pod státní správu, konkrétně pod Ministerstvo školství a národní osvěty, dozorem byl pověřen inspektor Emil Drobil.⁴⁶

Počet žáků na škole poměrně rychle narůstal, čímž docházelo k velkým problémům s učebními prostorami a v budově školy již nebyl dostatečný počet učeben. Na počátku školního roku 1921/1922 proto musela být výuka omezena tím, že v I. ročníku se vyučovalo pouze 3 dny v týdnu, ve II. ročníku pouze 4 dny v týdnu, jedině ve III. ročníku se vyučovalo pravidelně. Ještě větší potíže s učebními prostorami přineslo otevření Lidové školy hospodářské se sídlem ve stejné školní budově ke dni 1. listopadu 1921. Až 13. prosince 1921 za vydatné pomoci Ústředního výboru Národní jednoty pošumavské schválil výbor Ústřední matice školské, že III. ročník může využívat místnost určenou pro opatrovnu.⁴⁷

Dne 21. listopadu 1921 byla občanská škola společně se školou obecnou ve Vimperku přejmenována na Obecnou a měšťanskou školu Jindřicha Metelky, na počest zesnulého dlouholetého předsedy Ústřední matice školské, náměstka prezidenta zemské školní rady a významného zastánce menšinových škol.⁴⁸

Na začátku školního roku 1922/1923 do školy nastoupilo již 156 dětí. Škola byla rozšířena na čtyřtřídní o jednoroční učební kurz, kde bylo vyučováno psaní na stroji, chlapeckým ručním pracím, těsnopisu a domácímu hospodářství. Místnost pro jeho výuku uvolnila obecná škola, která svou třídu přesunula do kabinetu. Ve školním roce

---

⁴⁶ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 16–18

⁴⁷ Srov. *Tamtéž*, s. 19

⁴⁸ Srov. *Tamtéž*, s. 20

1923/1924 bylo pro malý počet zájemců zrušeno vyučování židovského náboženství. V průběhu školního roku pak byla při škole zřízena Školní spořitelna a založena žákovská samospráva. Byla také zaznamenána horší školní docházka, a to především z důvodu proběhlé epidemie tyfu a epidemie spalniček. Nově byly na škole vyučovány předměty občanská nauka a výchova a výchovné ruční práce. Jelikož počet žáků zapsaných do I. ročníku pro školní rok 1925/1926 činil 80, bylo Ministerstvem školství a národní osvěty vyhověno žádosti o zřízení pobočky tohoto ročníku. Mimo výuku římskokatolického náboženství byla obnovena i výuka židovského náboženství, i když pouze pro 2 žáky.⁴⁹

V níže uvedené tabulce je zachycen vývoj počtu žáků na české měšťanské škole v letech 1919–1926⁵⁰

Školní rok	Začátek školního roku	Konec školního roku
1919/1920	72	údaj není znám
1920/1921	104	92
1921/1922	126	120
1922/1923	156	153
1923/1924	174	160
1924/1925	174	171
1925/1926	193	174

3.3. Stavba nové školní budovy

Jelikož ve školním roce 1920/1921 došlo k rozšíření měšťanské školy, původní školní budova již začala být pro obě školy kapacitně nevyhovující. Z tohoto důvodu se začalo uvažovat o stavbě nové školní budovy přímo naproti budově současné, vedle Hotelu Zlatá hvězda. Zemská školní rada zažádala o vyvlastnění dotyčného pozemku, jenž doposud náležel rodu Schwarzenbergů. Nárok na tentýž pozemek si však činili i zástupci obce vimperské, kteří se odkazovali na dřívější jednání s rodem Schwarzenbergů. Jako náhrada

⁴⁹ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 22–25

⁵⁰ Srov. *Tamtéž*, s. 17–26

pro výstavbu školy byl nabídnut pozemek přímo sousedící s původní školní budovou ze severní strany, nabídka však byla zemskou školní radou odmítnuta. Technická a zdravotní komise úřední následně uznala, že sporný pozemek je vhodnější pro výstavbu školy. Po vleklých úředních jednáních byl pozemek vedle Hotelu Zlatá hvězda vyvlastněn a určen ke stavbě nové školní budovy. Původně bylo záměrem vystavět společnou budovu pro obecnou i měšťanskou školu, ale Ministerstvo školství a národní osvěty v konečné fázi usoudilo, že původní budova školy je pro další činnost obecné školy vyhovující a je nutno postavit novou budovu pouze pro potřeby školy měšťanské. Ministerstvo školství a národní osvěty na stavbu nové školní budovy vyčlenilo 1,5 milionu Kč. Nová budova měla obsahovat tyto prostory: 4 učebny + 1 rezervní učebna, 1 místnost pro ruční práce ženské, 1 místnost pro ruční práce chlapecké, 1 tělocvičnu se sprchou a příslušenstvím, 1 kreslírnu, 3 kabiny, sborovnu, ředitelnu, byt ředitele, byt školníka, prádelnu, kabiny, sklepy, záchody, šatny, zahrady s pokusným polem a letní cvičiště. Počátek stavby byl plánován na jaro roku 1923.⁵¹

Původní termín stavby však dodržen nebyl, neboť Ministerstvo financí v následujících letech každoročně stavbu odkládalo.⁵² V důsledku neustále vzrůstajícího počtu českých žáků byla 21. července 1925 zaslána žádost ministerské radě o urychlení stavby nové školní budovy z důvodu nedostatku učebních prostor.⁵³ Na konci školního roku 1925/1926 byly architektem Rudolfem Stockarem dokončeny plány na stavbu nové školní budovy, ovšem k samotné realizaci stavby zatím stále nedošlo, jelikož byl překročen státní rozpočet.⁵⁴ Po dlouholetém úsilí byla konečně přípisem Ministerstva veřejných prací ze dne 8. října 1927 vyzvána Okresní správa politická v Prachaticích, aby ihned provedla jednání o stavebním povolení na novostavbu české školy a současně byla zmocněna Správa stavebního okresu ve Strakoniciích, aby vypsala veřejnou soutěž na provedení výstavby školní budovy. Zakázka byla nakonec svěřena schwarzenbergskému staviteli Ing. Jaroslavu Rysovi, který ihned započal s výstavbou podle plánu architekta Rudolfa Stockara.⁵⁵

---

⁵¹ Srov. *Pamětní kniha Obecné školy (české) Vimperk, 1909–1926*, s. 39–45

⁵² Srov. *Tamtéž*, s. 48–52

⁵³ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 24

⁵⁴ Srov. JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*, s. 247

⁵⁵ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 35

Dne 10. října 1929 vykonal inspektor Alois Nermut kontrolu již téměř dokončené školní budovy. Dne 5. prosince 1929 přijel novostavbu zkontrolovat i sekční šéf Ministerstva školství a národní osvěty František Mlčoch. Dne 27. února 1930 byla provedena částečná kolaudace budovy. Původním záměrem bylo přestěhovat zatím alespoň 3 třídy obecné školy do doby, než se budova úplně dokončí, tato možnost však byla zamítnuta Ministerstvem školství a národní osvěty, přičemž bylo nařízeno počkat se stěhováním až do úplného dokončení budovy. Konečná kolaudace proběhla dne 28. června 1930 a budova byla předána do užívání správě školy dne 2. srpna 1930. Se svolením prezidenta republiky T. G. Masaryka byla nová škola nazvána Masarykovou českou obecnou a měšťanskou školou.⁵⁶

Ve dnech 23. a 24. srpna 1930 se konaly slavnosti při příležitosti slavnostního předání nové školní budovy veřejnosti. V sobotu 23. srpna byly slavnosti zahájeny pochodem hudby československých legionářů městem a koncertem před novou školní budovou. Večer se v sále Hotelu Zlatá hvězda konala slavnostní schůze za účasti vážených hostů, kterými byli například primátor hlavního města Prahy Karel Baxa, vrchní rada František Titěra, senátor Josef Hubka či senátor Alois Kříž. Schůzi zahájil ředitel školy a předseda místního odboru Národní jednoty pošumavské Jan Fiala a dále hovořil jednatel Národní jednoty pošumavské Ladislav Bergman o vývoji zápasu české menšiny o českou školu. Po schůzi proběhlo divadelní představení ochotnického spolku z Prachatic. V neděli 24. srpna se dopoledne konal slavnostní průvod s doprovodem třech hudebních souborů za hojné účasti místního i okolního obyvatelstva od vimperského nádraží k nové školní budově. Mezi významnými osobnostmi průvodu byli mimo jiné primátor hlavního města Prahy Karel Baxa, vrchní rada František Titěra, senátor Josef Hubka, senátor Alois Kříž, senátor Rudolf Bergman, poslanec Otomar Bystřický či poslanec František Lukavský. Po příchodu ke škole se ujal řeči vrchní rada František Titěra, který připomněl dlouhý boj o českou školu ve Vimperku a vzpomenu osobností, které se na tomto boji podílely a otevření nové školy se již nedožily. Za nepřítomného ministra školství a národní osvěty se poté ujal řeči okresní hejtman Včelák, za nepřítomného ministra veřejných prací pak hovořil vrchní stavební rada Brabec. Další proslovy pronesli člen Národní jednoty pošumavské senátor Josef Hubka, primátor hlavního města Prahy Karel Baxa a dále senátoři a poslanci Bergman, Kříž, Lukavský a Bystřický. Následně pak inspektor národních škol

---

⁵⁶ Srov. *Pamětní kniha Měst'anské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 43–47

menšinových František Štolepart předal klíče od nové budovy řediteli školy Janu Fialovi, který ve svém následném projevu zdůraznil závazek celého učitelského sboru ke svědomitému plnění svých povinností, aby nová školní budova byla hodna svého jména. Následovalo zahrání státní hymny a provolání slávy prezidentu republiky T. G. Masarykovi. Program pak pokračoval prohlídkou novostavby, výstavou žákovských prací, cvičením sokolstva a závěrečným večerním věnečkem byla slavnost ukončena.⁵⁷

3.4. Obecná a měšťanská škola (1926–1938)

Dne 1. října došlo ke spojení obecné a měšťanské školy v jeden celek. Obě školy byly na počátku školního roku přeřazeny pod inspektorát státních škol národních v Sušici. Pro školní rok 1926/1927 byly obě školy trojtřídní, přičemž byla Ministerstvem školství a národní osvěty povolena pobočka II. ročníku školy měšťanské a dále jednorozční učební kurs. Po spojení škol došlo k poměrně obsáhlé obměně učitelského sboru. Dosavadní ředitel obecné školy Josef Mikousek přestoupil na školu v Holubově u České Křemže. Ředitelem spojené školy se stal dosavadní ředitel měšťanské školy Emanuel Jirášek, který však dne 4. listopadu 1927 náhle zemřel na následky mrtvice ve věku pouhých 54 let. Pohřeb se konal dne 6. listopadu 1927 za hojné účasti zástupců školních úřadu, žactva a obyvatel Vimperka. Zesnulého ředitele dočasně zastupovala učitelka Pavlína Staňková-Holá, dne 15. listopadu byl pak jmenován novým ředitelem Jan Fiala, který na škole jako učitel již působil do 31. srpna 1925, kdy odešel na měšťanskou školu v Prachaticích. Dne 1. června 1928 byla s Obecnou a měšťanskou školou spojena i škola mateřská, která tímto přešla do státní správy.⁵⁸

Na počátku školního roku 1928/1929 byl učitelský sbor obecné školy v tomto složení: Josef Jirků, Marie Hradcová, Jaroslav Novák (od 1. září do 30. listopadu 1928 jej pro nemoc zastupovala Blažena Jirášková). Učitelský sbor měšťanské školy byl v tomto složení: Jan Fiala, František Trojan, Pavla Staňková-Holá, Jan Kouba, Josef Kovář, Božena Svačinová a Josefa Kunelová. Ženským ručním pracím vyučovala Marie Jechoutková. Náboženství římskokatolickému vyučoval kaplan Jan Unger, náboženství česko-bratrskému Jan Vávru a náboženství izraelitskému rabín Julius Löwenhein. V době od

---

⁵⁷ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 54–55

⁵⁸ Srov. *Tamtéž*, s. 28–35

18. února do 28. února 1929 byla budova školy uzavřena důsledkem extrémních mrazů, při kterých teploty klesly až k $-37\text{ }^{\circ}\text{C}$. Škola se nedala v těchto dnech dostatečně vytopit, aby se dalo bez problémů vyučovat. Od 1. září 1929 byla obecná škola výnosem Ministerstva školství a národní osvěty rozšířena na čtyřtřídní a nově se začalo na škole vyučovat náboženství československému, z Vodňan jej dojížděl vyučovat katecheta Vratislav Vojta.⁵⁹

Od školního roku 1930/1931 se obecná i měšťanská škola přestěhovaly do nově postavené školní budovy. Se svolením prezidenta republiky T. G. Masaryka byla nová škola nazvána Masarykovou českou obecnou a měšťanskou školou. V nové školní budově byl dostatek prostoru pro tolik potřebné rozšíření škol. Obecná škola mohla tedy být výnosem Ministerstva školství a národní osvěty rozšířena na pětiletou a měšťanská škola byla rozšířena na čtyřtřídní se dvěma pobočkami pro I. a II. ročník. Od školního roku 1932/1933 pak přibyla ještě třetí pobočka. V měsících únoru a březnu 1932 se ve škole objevila epidemie černého kašle, což mělo negativní vliv na celkovou docházku, přičemž právě v tomto školním roce byla zrušena služba školního lékaře, a to z rozpočtových důvodů.⁶⁰

Ve dnech 23. a 24. června 1934 se ve Vimperku konal slet sokolstva župy Jeronýmovy a současně oslava 50. výročí založení Národní jednoty pošumavské ve Vimperku. Ve školní tělocvičně proběhla slavnostní valná hromada Národní jednoty pošumavské. Školské sokolské žactvo veřejně vystoupilo na sletišti pod vedením učitelského sboru.⁶¹

Na měšťanské škole byl ve školním roce 1934/1935 ke třem ročníkům a třem jejich pobočkám opět otevřen jednorozhodný učební kurz, školní docházka byla opět narušena epidemií, nyní se jednalo o příušnice. Ode dne 1. ledna 1936 byl na škole zaveden školní rozhlas. Ministerstvo pošt a telegrafů darovalo škole přijímací přístroj a Radiojournal Praha věnoval škole lampy a reproduktor. Přístroj byl instalován v tělocvičně, kde jej žáci mohli jednou týdně poslouchat. Inspektor státních škol národních Jan Hanuš věnoval na konci školního roku 1935/1936 řediteli školy Janu Fialovi pochvalné uznání za pilnou a svědomitou práci školní a za pečlivé řízení školy v ohledu pedagogickém i správním.⁶²

---

⁵⁹ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 38–42

⁶⁰ Srov. Tamtéž, s. 47–61

⁶¹ Srov. Tamtéž, s. 70

⁶² Srov. Tamtéž, s. 71–82

Zajímavostí je, že ve školním roce 1936/1937 navštěvovalo obecnou a měšťanskou školu kromě žáků české národnosti i 15 žáků německé národnosti po obou rodičích a 3 žáci židovské národnosti. Z hlediska náboženství bylo 379 žáků římskokatolického vyznání, 16 žáků československého vyznání, 11 žáků českobratrského evangelického vyznání a 3 žáci židovského vyznání.⁶³

Jako předzvěst neblahých následujících let došlo ve školním roce 1937/1938 k úmrtí třech významných osobností spojených s českým národem či českým vimperským menšinovým školstvím. Dne 14. září 1937 zemřel první československý prezident T. G. Masaryk, za kterého se ve školní tělocvičně dne 17. září 1937 konala tryzna, přičemž žákům byl zdůrazněn význam Masarykovy osobnosti v kontextu dějinných událostí. Všechno žactvo společně s učitelským sborem se pak v den Masarykova pohřbu 21. září 1937 účastnilo společné tryzny na vimperském náměstí. Dne 5. ledna 1938 zemřel Karel Baxa, první primátor hlavního města Prahy a starosta Ústředního výboru Národní jednoty pošumavské, který se zásadně zasloužil o postavení Českého domu ve Vimperku, kde byla následně umístěna první česká matiční škola a i následně významně podporoval vimperské menšinové školství. Dne 14. ledna 1938 pak zemřel František Mlčoch, odborový přednosta Ministerstva školství a národní osvěty, který měl velké zásluhy o rozvoj českého školství v pohraničí. Žákům byly připomenuty zásluhy obou osobností a bylo vzpomenuo jejich památky.⁶⁴

Vývoj politických událostí ke konci školního roku 1937/1938 se zjevně promítl i do chodu samotné školy. Žáci byli například vzděláváni v branné zdatnosti a současně byla zřízena školní protiletcecká obrana, jejímž velitelem byl stanoven učitel Alfréd Šebek. Na škole také mezi žactvem a učitelským sborem proběhla dobročinná sbírka na obranu státu, ve které se celkem vybralo 951 Kč.⁶⁵

---

⁶³ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 85

⁶⁴ Srov. Tamtéž, s. 96–98

⁶⁵ Srov. Tamtéž, s. 100

V níže uvedené tabulce je zachycen vývoj počtu žáků na Masarykově české obecné a měšťanské škole v letech 1926–1938⁶⁶

Školní rok	Začátek školního roku		Konec školního roku	
	Obecná	Měšťanská	Obecná	Měšťanská
1926/1927	83	182	86	174
1927/1928	100	193	98	178
1928/1929	106	141	111	136
1929/1930	124	121	119	114
1930/1931	121	138	115	137
1931/1932	116	191	115	189
1932/1933	116	257	124	258
1933/1934	119	276	117	270
1934/1935	120	292	122	298
1935/1936	117	284	114	284
1936/1937	121	296	111	298
1937/1938	121	282	118	281

3.5. Obchodní škola (1936–1938)

Ve třicátých letech sílily hlasy po otevření českých odborných škol v Pošumaví. Dne 22. července 1936 na podnět Národní jednoty pošumavské vydává Ministerstvo školství a národní osvěty výnos, který umožňuje Ústřední matici školské zřídit ve Vimperku soukromou dvouletou obchodní školu. Jednalo se o první obchodní školu v jihočeském pohraničí. Cílem školy bylo připravit své žáky pro obchodní podnikání, vedení živnosti, peněžnictví, či pro uplatnění ve veřejných službách. První vyučování bylo zahájeno dne 3. září 1936, studenti byli přijati na základě vykonaných přijímacích zkoušek. Do I. ročníku, který byl zatím umístěn do budovy Masarykovy obecné a měšťanské školy ve Vimperku, bylo přijato 42 studentů. Jako vyučující na škole působili Zdeněk Sobotka a Antonín Morávek, který byl současně jmenován ředitelem školy. V případě jejich

⁶⁶ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 28–101

nepřítomnosti na škole s výukou vypomáhali učitelé měšťanské školy. Studenti byli vyučováni v deseti povinných předmětech: obchodní nauka, účetnictví, obchodní korespondence, krasopis, kupecké počty, nauka o zboží, těsnopis, český jazyk, německý jazyk a zeměpis. Výnosem Ministerstva školství a národní osvěty ze dne 13. dubna 1937 obdržela škola právo veřejnosti, čímž se stalo studium celostátně rovnocenné studiu na ostatních veřejných školách. První školní rok 1936/1937 řádně zakončilo 39 studentů.⁶⁷

Ve druhém školním roce 1937/1938 nastoupilo do I. ročníku 47 studentů, ve II. ročníku pokračovalo 30 studentů. Záhy po zahájení školního roku se škola přestěhovala do vlastní školní budovy čp. 127 ve Vimperku do tzv. Titěrova domu, který byl nazván na počest činovníka Ústřední matice školské. Na konci školního roku bylo v obou ročnících klasifikováno celkem 75 studentů a školu opustili první absolventi.⁶⁸

3.6. Průběh školního roku

Běžný školní rok na českých vimperských školách v letech 1918–1938 byl plný událostí, které se pravidelně každoročně opakovaly. Jednalo se především o školní výlety, kulturní či charitativní události, ale také připomenutí nejdůležitějších výročí historických událostí a narození významných českých osobností. K těm nejvýznamnějším výročím byly pořádány slavnosti a byl kladen důraz na vlastenecké cítění žáků. Dále zde byly události spíše nahodilé, které se ve školním roce vyskytovaly nepravidelně, což byly například různé zdravotně-preventivní akce, přednášky, či připomenutí kulatých výročí méně významných událostí, a to i mezinárodních.

V den výročí vzniku samostatného československého státu dne 28. října byla každoročně pořádána školní slavnost. Při této slavnosti bylo vždy zdůrazněno, aby si děti vážily svobody a staly se řádnými občany naší republiky. Na konci slavnosti zazněly česká a slovenská hymna. Dalším dnem, který byl pravidelně připomínán, byl 7. březen, kdy bylo vzpomenuo narozenin prezidenta T. G. Masaryka. Byly zdůrazněny jeho zásluhy na osvobození a založení samostatného státu. Výročí narození bylo dále připomínáno i po smrti našeho prvního prezidenta. Dne 28. března bylo každoročně vzpomenuo výročí

---

⁶⁷ Srov. *Almanach 60 let Obchodní akademie a Gymnázia ve Vimperku*, s. 4–6

⁶⁸ Srov. *Tamtéž*, s. 6

narození J. A. Komenského. Na konci školního roku byly připomínány události připadající na letní prázdniny. Jednalo se o výročí upálení Mistra Jana Husa a bitvu u Zborova. Pro připomenutí neblahých následků byla každoročně připomínána dne 8. listopadu bitva na Bílé Hoře. Mimo pravidelně připomínaná výročí se každoročně konaly divadelní představení, často za přímé účasti žáků školy. V pozdějších letech pak měli žáci možnost i několikrát ročně shlédnout film v biografu. Záslužnou činnost prováděl místní spolek Československého červeného kříže, který pro děti pravidelně zařizoval zdravotní prohlídky a přispíval s ostatními místními spolky na pravidelnou vánoční nadílku či podávání polévky a obědů pro nejchudší děti. Na konci školního roku byly pořádány školní výlety nejčastěji do blízkého okolí Vimperka, ve výjimečných případech se konaly výlety do vzdálenějších míst.

Masarykovu obecnou a měšťanskou školu minimálně dvakrát v průběhu školního roku navštívil inspektor národních škol menšinových, který zde vykonal inspekci. Funkci inspektora nejprve vykonával Emil Drobil, kterého na počátku školního roku 1926/1927 nahradil František Štoplepárt. Ten vytrval ve funkci až do školního roku 1934/1935, kdy jej nahradil Jan Hanuš, který byl ve školním roce 1936/1937 přeložen a nahradil jej Adolf Čondl, přičemž inspektorát byl přesunut ze Sušice do Prachatic.⁶⁹

---

⁶⁹ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 28–101

4. České školství ve Vimperku v letech 1938–1945

4.1. Masarykova obecná a měšťanská škola (1938–1945)

Dne 12. června 1938 proběhly ve Vimperku obecní volby, přičemž drtivé vítězství zaznamenala Sudetoněmecká strana, která obdržela 2255 z celkových 3037 hlasů. Získala tím 23 mandátů z celkových 30 v obecním zastupitelstvu, důsledkem čehož mnoho smíšených rodin přihlásilo své děti pro školní rok 1938/1939 raději do německých škol. Školní rok 1938/1939 začal z počátku poklidně, ale nadcházející politické události rázně narušily chod školy. Již na konci měsíce září znatelně poklesla školní docházka. Dne 23. září 1938 byla vyhlášena mobilizace a vojenskou službu ihned nastoupili učitelé Masarykovy obecné a měšťanské školy Alois Hůlka, Stanislav Luhan a Vlastimil Bejdl, ale také ředitel obchodní akademie Antonín Morávek. Fatálním se pro Vimperk stalo uzavření mnichovské dohody, v jejímž důsledku měl být Vimperk jako součást území Sudet připojen k Německé říši. Tento fakt znamenal jistý konec všech českých škol ve Vimperku. Dne 1. října 1938 bylo v celé Masarykově obecné a měšťanské škole zastaveno vyučování, neboť školní budova byla obsazena československým vojskem. Dne 5. října v reakci na mnichovskou dohodu začala evakuace obyvatel Vimperka, přičemž došlo i k přestěhování inventáře obecné a měšťanské školy za pomoci vojska a dobrovolníků převážně do obce Čkyně. Zde byl uložen ve škole a v hostincích. Velkou zásluhu na tomto měl učitel Jan Kouba, který s pomocí obyvatel Čkyně převezl důležité spisy a dokumenty, knihy, pomůcky atd. Jan Kouba pak dále inicioval jednání s inspektorem státních škol Adolfem Čondlem, aby vyučování měšťanské školy mohlo pro zbylé žactvo probíhat právě ve Čkyni, přičemž inspektor přislíbil, že bude tuto variantu podporovat. Činnost obecné školy byla ukončena, o jejím přemístění se nejednalo.⁷⁰

Dne 17. října 1938 byla vyslána deputace vedená učitelem Janem Koubou a starostou města Čkyně Františkem Staňkem na Ministerstvo školství a národní osvěty, kde skupina jednala s ministerským radou Klimešem a byla ujištěna, že měšťanská škola bude na přechodnou dobu ve Čkyni umístěna s podmínkou, že obec převezme věcný náklad. Tato podmínka byla splněna ihned dne 18. října 1938, kdy ji obecní zastupitelstvo schválilo. Jednalo se především o zajištění místností, úklidu, topení a světla. Dne 20. října 1938

---

⁷⁰ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 104–105

přijel do Čkyně inspektor Adolf Čondl společně s ředitelem českých škol ve Vimperku Janem Fialou za účelem jednání se zástupci obce Čkyně. Výsledkem jednání byla dohoda o zahájení vyučování, což se podařilo uskutečnit hned dne 27. října 1938, kdy proběhlo první vyučování v budově obecné školy ve Čkyni. Zatím se jednalo pouze o střídavé polodenní vyučování. Z původního učitelského sboru měšťanské školy do Čkyně nastoupili učitelé František Trojan, Stanislav Luhan, Vojtěch Beran, Vlastimil Bejdl, Božena Novotná, Alois Hůlka, Věra Wolfová a Ludmila Moslerová. Nastoupil i iniciátor přesunutí školy Jan Kouba, ale ihned musel pro nemoc požádat o dovolenou. Dosavadní ředitel školy Jan Fiala do školy již nenastoupil, požádal o dovolenou a odstěhoval se do Písku. Správou školy byl pověřen František Trojan, který ovšem dne 6. prosince 1938 odešel na měšťanskou školu do Strakonice. V důsledku tohoto správu školy převzal Jan Kouba, který musel předčasně ukončit svou zdravotní dovolenou. Počet žáků vlivem událostí klesl z 273 na 190 a v každé třídě byl snížen počet týdenních vyučovacích hodin.⁷¹

Zastupující ředitel Jan Kouba s podporou vedení obce Čkyně vyvíjeli snahy o trvalé umístění měšťanské školy ve Čkyni. Vzhledem k nevyřešeným školním a finančním záležitostem toto však zatím nebylo uskutečněno. V souvislosti s tímto obec Čkyně usilovala o výstavbu nové školní budovy, která by sloužila i pro potřeby měšťanské školy, tato snaha ovšem nebyla dostatečně podpořena okolními obcemi.⁷²

Dne 15. března 1939 dochází k dalším politickým změnám, když české země byly obsazeny německými vojsky a přešly pod německou správu, vznikl tak protektorát Čechy a Morava. V souvislosti s touto skutečností jsou učiněny některá politická rozhodnutí, která se dotknou i chodu školy. Dne 17. března 1939 byla na silnicích zavedena jízda vpravo. Žactvo bylo s touto skutečností seznámeno a v hodinách tělesné výchovy byly prováděny vycházky, při kterých si žactvo vyzkoušelo praktickou účast při konkrétních situacích. Dne 9. května 1939 byla z rozhodnutí Ministerstva školství a národní osvěty provedena revize učitelských knihoven, přičemž byly vyloučeny některé knihy odporující novým politickým tendencím.⁷³

Dne 20. května 1939 byla svolána porada zástupců okolních obcí, kde za účasti jednatele Ústředního výboru Národní jednoty pošumavské Josefa Hubky, bývalého senátora

---

⁷¹ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 104–105

⁷² Srov. Tamtéž, s. 108–109

⁷³ Srov. Tamtéž, s. 110–111

a okresního školního inspektora Jaroslava Kovářika byla projednána možnost zřízení veřejné měšťanské školy ve Čkyni, která by byla náhradou za vimperskou měšťanskou školu. Dne 5. června 1939 se jednomyslně usnesla rada obce Čkyně, aby byla zemské školní radě v Praze podána žádost o povolení veřejné měšťanské školy ve Čkyni. Dne 11. června 1939 pak z rozhodnutím inspektora státních škol byl měšťanské škole přidělen inventář a pomůcky z likvidované obecné školy ve Vimperku, který byl společně s inventářem měšťanské školy převezen do Čkyně.⁷⁴

V průběhu prázdnin roku 1939 bylo Okresním úřadem ve Strakoniciích schváleno převzetí závazku vydržování a umístění veřejné měšťanské školy obcí Čkyně. Současně byla okresním úřadem schválena půjčka 150.000 korun od Vimperské záložny na zakoupení bývalé tkalcovny a bylo zahájeno jednání o půjčce 200.000 korun potřebných na úpravu a vybavení budovy pro potřeby školy.⁷⁵ Výnosem ze dne 7. října 1939 zřídila zemská školní rada v Praze neújezdní veřejnou měšťanskou školu ve Čkyni, k níž byla přidružena přenesená měšťanská škola z Vimperka i společně se svou správou, které byla čkyňská škola podřízena. Ve Čkyni takto škola fungovala až do konce 2. světové války v květnu roku 1945.⁷⁶

4.2. Obchodní škola (1938–1945)

Školní rok 1938/1939 byl na obchodní škole záhy po svém zahájení narušen důsledky mnichovské dohody. Dne 5. října 1938 bylo vyučování na obchodní škole přerušeno a za velkého úsilí a pomoci studentů, učitelů a armády byla provedena evakuace všeho zařízení a školy do prostor Zemské průmyslové školy ve Volyni, která poskytla obchodní škole dočasný azyl. Zde bylo dne 24. října 1938 opět provizorně zahájeno vyučování. Škola se přestěhovala s celou svou správou i učitelským sborem, funkci ředitele stále vykonával Antonín Morávek. Dne 31. října 1939 se pak obchodní škola, která byla v té době opět vedena jako matiční, přestěhovala do vlastní budovy čp. 135, kterou pro ni zadaptovalo město Volyně.⁷⁷ Zde škola v roce 1940 změnila název na Veřejnou obchodní školu. Vyučování na škole v době protektorátu bylo velmi komplikované, neboť bylo

---

⁷⁴ Srov. *Pamětní kniha Měšťanské školy (české) Vimperk, 1920–1939*, s. 111–112

⁷⁵ Srov. *Tamtéž*, s. 118–120

⁷⁶ Srov. *Pamětní kniha Základní devítileté školy Čkyně, 1939–1945*, s. 8–81

⁷⁷ Srov. *Almanach 60 let Obchodní akademie a Gymnázia ve Vimperku*, s. 6

brzděno celou řadou opatření okupačních úřadů. Na škole byla stále prosazována výuka v německém jazyce a i do kuratoria školy byl dosazen nacista E. Wolf. V roce 1944 němečtí vládní činitelé nařizují totální mobilizaci všech sil a zastavují výuku na všech odborných školách, čímž skončilo protektorátní vyučování i na obchodní škole ve Volyni, jejíž učitelé byli nasazeni jako dělníci do místní továrny.⁷⁸

Zajímavostí je, že ve Vimperku byla po odchodu české obchodní školy německým obyvatelstvem dne 1. září 1939 založena německá trojtřídní obchodní veřejná škola, která sídlila v budově německé chlapecké měšťanské školy. Od roku 1941 se stala státní školou. Její činnost však byla ukončena již roku 1944, kdy byli žáci nuceně nasazeni na práci do vimperských továren.⁷⁹

---

⁷⁸ Srov. *Almanach 30 let ekonomické školy ve Vimperku*, s. 8

⁷⁹ Srov. *Almanach 60 let Obchodní akademie a Gymnázia ve Vimperku*, s. 7

5. České školství ve Vimperku v letech 1945–1948

5.1. Obecná a měšťanská škola (1945–1948)

Dne 23. května 1945 místní národní výbor znovu otevřel I. ročník obecné školy ve Vimperku, do které bylo zapsáno 32 žáků. Jednalo se o první krok k nápravě škod způsobených válkou a německou okupací. Třída byla umístěna nejprve v budově státní lesní správy, tedy v budově bývalého tzv. Českého domu, kde byla v roce 1909 otevřena první česká mateřská škola ve Vimperku. Dne 18. června 1945 se na vyzvání Ministerstva školství do Vimperka dostavil Jan Kouba, ředitel měšťanské školy ve výslužbě, který zahájil s velitelem spojeneckých armád jednání o uvolnění budovy bývalé Masarykovy obecné a měšťanské školy. Bylo by tím umožněno navrácení obecné i měšťanské školy do původních prostor. Podařilo se vyjednat prozatímní přestěhování třídy obecné školy do budovy bývalých německých dívčích škol v Masarykových sadech č. p. 167, neboť činnost německých škol byla ukončena. Návrat do původní budovy Masarykovy obecné a měšťanské školy nebyl zatím možný, neboť ve škole sídlila americká armáda. V budově bývalé německé chlapecké školy čp. 69 byl pak umístěn sběrný tábor pro německé občany určené k odsunu.⁸⁰

Ve dnech 4.–7. července 1945 bylo postupně zahájeno vyučování také ve třech třídách znovuotevřené měšťanské školy, přičemž bylo zapsáno 84 žáků a výuka probíhala taktéž v budově bývalé německé dívčí školy v Masarykových sadech. Jan Kouba byl prozatímně pověřen vedením obecné i měšťanské školy. Učitelství sbor na obecné škole tvořili Marie Martínková-Hanelová a Alois Falář, na měšťanské škole vyučovali Vlastimil Bejdl, Vojtěch Beran a ředitel Jan Kouba. Školní rok byl ukončen dne 19. července 1945, aniž by žáci obdrželi školní zprávy a vysvědčení, a to z důvodu nedostatku tiskopisů. Dne 25. července 1945 došlo za účasti ředitelů bývalých německých škol ve Vimperku k předání veškerého inventáře a spisových materiálů německých obecných a měšťanských škol řediteli českých škol Janu Koubovi.⁸¹

---

⁸⁰ Srov. *Pamětní kniha Národní školy Vimperk, 1945–1952*, s. 2–4

⁸¹ Srov. *Pamětní kniha Základní školy a středně všeobecně vzdělávací školy Vimperk, 1945–1972*, s. 5–8

V průběhu školního roku 1945/1946 se obě školy rychle rozšiřovaly. Na obecné škole byly nejprve otevřeny dvě třídy s celkem 50 žáky, v průběhu školního roku se škola s rostoucím počtem žáků rozšířila až na pětitřídní se 136 žáky. Na měšťanské škole byly otevřeny celkem tři ročníky o šesti třídách a jednoroční učební kurz s celkovým počtem 204 žáků.⁸² Ve dnech 21.–23. února 1946 byla měšťanská škola přestěhována do své původní opravené budovy Masarykovy školy čp. 268. Na stěhování se podíleli i žáci, chlapci přestěhovali nábytek a dívky se postaraly o úklid. Obecná škola zůstala sídlem v současně užívané budově. S účinností od 1. května 1946 pak byly rozpojeny i správy obecné a měšťanské školy. Ředitelem obecné školy byl jmenován Jan Machač, ředitelem měšťanské školy zůstal Jan Kouba.⁸³

Zatímco na měšťanské škole se počet žáků stabilizoval, na obecné škole počet žáků postupně prudce vzrůstal, což bylo způsobeno především postupným osidlováním Vimperska po 2. světové válce. Na počátku školního roku 1946/1947 navštěvovalo obecnou školu v sedmi třídách pěti ročníků celkem 188 žáků, na koci tohoto školního roku to bylo již 233 žáků. Nárůst počtu žáků způsobil problémy s organizací školních tříd, neboť do školní budovy čp. 167 byla po návratu z Volyně dočasně umístěna i Veřejná obchodní škola, a to do doby, než bude pro ní k dispozici budova čp. 69, kde bývala umístěna německá chlapecká škola. Pro Veřejnou obchodní školu bylo v budově vyčleněno celé druhé poschodí a tři učebny v prvním poschodí, což způsobilo, že čtyři třídy obecné školy musely být na přechodnou dobu přemístěny do budovy Masarykovy měšťanské školy.⁸⁴ Od počátku školního roku 1946/1947 byla při měšťanské škole zřízena Lidová škola zemědělská, jejíž správou byl pověřen učitel Vojtěch Beran. Výuka na zemědělské škole probíhala pravidelně každý čtvrtek.⁸⁵

Pro měšťanskou školu začal školní rok 1946/1947 tragicky, neboť dne 1. září 1946 v důsledku úrazu a na následné krvácení do mozku zemřel učitel měšťanské školy Václav Klíma, bylo mu nedožitých 31 let.⁸⁶

Dne 28. října 1946 byl pro celou republiku vyhlášen dvouletý plán. Obecná škola si stanovila za cíle: vybavení školy nejpotřebnějšími pomůckami, vybavení čtyř učeben

---

⁸² Srov. *Pamětní kniha Základní školy a středně všeobecně vzdělávací školy Vimperk, 1945–1972*, s. 8–13

⁸³ Srov. *Pamětní kniha Národní školy Vimperk, 1945–1952*, s. 13–15

⁸⁴ Srov. *Tamtéž*, s. 20–29

⁸⁵ Srov. *Pamětní kniha Základní školy a středně všeobecně vzdělávací školy Vimperk, 1945–1972*, s. 36–37

⁸⁶ Srov. *Tamtéž*, s. 35–36

modernějším nábytkem, vybavení školy automatickým hodinovým zvoněním a provedení úprav ve školní budově.⁸⁷ Měšťanská škola si v této dvouletce stanovila za cíle: zřízení školního obvodu, vybavení školy automatickým hodinovým zvoněním, opatření rozhlasového zařízení, vybavení školní kuchyně, provedení oprav ve školní budově a vybavení školy novějším zařízením.⁸⁸

Nařízením zemské školní rady byla výuka římskokatolického náboženství ode dne 3. února 1947 vyučována pouze nepovinně. V pololetí školního roku na měšťanské škole prospělo pouze 105 ze 199 žáků. Ředitel školy shledal příčinu v dozvucích okupace, špatné morálce žactva a dále ve špatném přístupu některých rodičů, kteří se ani na vyzvání k pohovoru ohledně svých dětí nedostavili. Ke konci roku se prospěch výrazně zlepšil, prospělo již 168 žáků.⁸⁹ Dne 23. září 1947 navštívil obě školy vrchní školní rada Stanislav Jelínek, který po prohlédnutí obou školních budov shledal jejich vybavení jako naprosto nevyhovující, přičemž přislíbil podporu pro pořízení vyhovujícího zařízení. Dne 30. září 1947 byla od obecné školy oddělena mateřská škola, která měla tímto svou vlastní správu, ředitelkou byla jmenována Božena Frolíková. Na obou školách začala fungovat žákovská třídní samospráva, na obecné škole tomu bylo od třetího ročníku výše, na měšťanské škole byla zřízena ve všech ročnících. Každá třída si volila svého zástupce, který pomocí žákovské pořádkové služby pečoval o udržení pořádku a čistoty ve třídě. Současně byla utvořena školní samospráva, jejímiž členy byli zástupci jednotlivých tříd.⁹⁰

Z důvodu zlepšení spolupráce rodičů a školy byla na měšťanské škole dne 15. listopadu 1947 provedena klasifikace žactva v příruční knize za 1. čtvrtletí, rodiče tak mohli být vyrozuměni o prospěchu svých dětí. Problémem ovšem zůstala docházka, neboť rodiče často omlouvali své děti z důvodu nutné pomoci při domácích zemědělských pracích. Budova Masarykovy měšťanské školy byla po válce stále ve velmi špatném stavu. Škola byla v průběhu školního roku 1947/1948 nucena používat vytápění vadným ústředním topením, které nebylo včas opraveno, důsledkem čehož došlo k dalším závadám, především k poškození záchodového zařízení. Ředitel školy musel často iniciovat opravy bez oficiálního úředního schválení. Na udržovacích či budovacích pracích se mnohdy podíleli sami žáci a učitelský sbor. Například příkop pro vodovod na přilehlou zahradu

---

⁸⁷ Srov. *Pamětní kniha Národní školy Vimperk, 1945–1952*, s. 24

⁸⁸ Srov. *Pamětní kniha Základní školy a středně všeobecně vzdělávací školy Vimperk, 1945–1972*, s. 41

⁸⁹ Srov. *Tamtéž*, s. 46–55

⁹⁰ Srov. *Pamětní kniha Národní školy Vimperk, 1945–1952*, s. 33–36

vykopali žáci jednoročního učebního kurzu a samotný vodovod položili a zprovoznili ředitel školy se školníkem. Tímto se často ušetřily nemalé peníze. Budova ovšem potřebovala více oprav a byl tedy kritizován nedostatečný zájem zemského národního výboru o stav školní budovy, neboť v důsledku neprovedených oprav vznikaly další závady. Z podpory Ministerstva školství bylo následně škole poskytnuto 90.000 Kčs na pořízení nového zařízení. Místní školní rada se poté usnesla vybavit celkem pět tříd novým zařízením v celkové hodnotě 135.000 Kčs. Za první pololetí školního roku 1947/1948 byla na měšťanské škole opět velmi neuspokojivá klasifikace žáků, když prospělo pouze 127 z 201 žáků. Na konci školního roku byl prospěch mírně lepší, když prospělo 158 z 205 žáků, což ovšem neušlo kritice ředitele Jana Kouby, který konstatoval, že se jedná o nejhorší výsledky za 37 let jeho praxe ve funkci ředitele.⁹¹

Vlivem politických změn v Československu v roce 1948 byl přijat nový školský zákon č. 95/1948 a došlo k celkové reorganizaci školství a školské legislativy, což se dotklo i vimperských škol. Od 1. září 1948 byla obecná škola přejmenována na Národní školu ve Vimperku, která byla oficiálně školou prvního stupně.⁹² Masarykova měšťanská škola byla pak přejmenována na Masarykovu střední školu ve Vimperku, oficiálně se jednalo o školu druhého stupně, při které byla zřízena jedna dislokovaná třída v Šumavských Hořticích, kam docházeli žáci z okolních obcí a osad. Novým školským zákonem byly zavedeny novinky jako doučování či zájmové kroužky. Byly zřízeny tyto zájmové kroužky: herní, matematický, pro český jazyk a pro ruský jazyk.⁹³ Změna politického smýšlení byla zřejmá i z obsahu školních kronik, když například úmrtí bývalého československého prezidenta Edvarda Beneše byla oproti dřívějším zvyklostem věnována jen malá zmínka, a naopak narozeninám K. Gottwalda či J. V. Stalina byl vyčleněn mnohem větší prostor.

5.2. Obchodní škola (1945–1948)

Po konci 2. světové války vedení města Vimperk usilovalo o návrat obchodní školy, ovšem byl problém najít vyhovující prostory, neboť školní budovy byly ve špatném stavu

---

⁹¹ Srov. *Pamětní kniha Základní školy a středně všeobecně vzdělávací školy Vimperk, 1945–1972*, s. 62–75

⁹² Srov. *Pamětní kniha Národní školy Vimperk, 1945–1952*, s. 41

⁹³ Srov. *Pamětní kniha Základní školy a středně všeobecně vzdělávací školy Vimperk, 1945–1972*, s. 78–80

či byly využity pro jiné účely. Tyto těžkosti s umístěním školy ve Vimperku se snažili využít představitelé města Volyně, kteří nechtěli o školu přijít a usilovali o její trvalé setrvání. Vzhledem k problémům s učebními prostory byl pro školní rok 1945/1946 do Vimperka přesunut pouze I. ročník, pro který byly uvolněny 4 třídy v budově čp. 167 bývalé německé dívčí školy, kde již sídlily obecná a měšťanská škola. Pro učitelský sbor byl tento stav velmi komplikovaný, neboť učitelé museli vyučovat současně ve Volyni i ve Vimperku, tudíž byli nuceni neustále přejíždět. Ještě v průběhu léta roku 1946 stále nebylo jisté, kde bude mít obchodní škola své sídlo, přičemž vedení města Vimperk i vedení okresního národního výboru v Prachaticích vyvíjelo značné úsilí v tomto sporu. Ministerstvo školství a osvěty nakonec přiznalo nárok na školu městu Vimperk, neboť k přemístění do Volyně došlo pouze v důsledku politických událostí. Komplikace s učebním prostorem byla nakonec vyřešena rozhodnutím o přemístění do školní budovy bývalé německé chlapecké školy čp. 69. Na počátku školního roku 1946/1947 však stále nebyla tato budova v provozuschopném stavu, výuka proto musela dále probíhat v budově čp. 167, kam byly dne 22. října 1946 již definitivně přesunuty všechny ročníky z Volyně. Na konci roku 1946 se pak konečně podařilo přemístit školu do budovy čp. 69, kde poté obchodní škola našla svůj dlouholetý domov. Ředitelem školy byl opět jmenován Antonín Morávek. Jelikož na obchodní školu dojížděli i studenti ze vzdálenějších míst, bylo rozhodnuto zřídit pro ně internát, který byl umístěn nejprve v bývalém Hotelu Centrál a následně v květnu roku 1947 přemístěn do budovy čp. 244 nad vimperským náměstím.⁹⁴

Obchodní škola se po uklidnění všech organizačních problémů stabilizovala a těšila se v širokém okolí dobrému jménu, proto byly vyvíjeny snahy o její povýšení na vyšší stupeň. Tento cíl se podařilo uskutečnit a škola byla opatřením Ministerstva školství a osvěty reorganizována na obchodní akademii s přičleněnou obchodní školou. Dne 21. září 1947 byla čtyřletá obchodní akademie slavnostně otevřena za účasti mnoha významných hostů jako např. poslance Ladislava Koubka, sekčního šéfa IV. odboru Ministerstva školství a osvěty Karla Ježka, profesora Františka Kaifra či vrchního odborového rady Františka Krause. Tato významná událost byla svátkem nejen pro město

---

⁹⁴ Srov. *Almanach 60 let Obchodní akademie a Gymnázia ve Vimperku*, s. 7–8

Vimperk, ale i pro celý šumavský region. Novým ředitelem akademie byl jmenován Josef Barbora.⁹⁵

Vznik akademie vyžadoval vylepšení zázemí a inventáře školy, proto došlo na doplnění knihovny, vybavení tělocvičny, pořídily se psací a počítačové stroje a začal zde působit například recitační či šachový kroužek. Dokonce bylo uvažováno i o stavbě nové školní budovy, přičemž byl již zpracován projekt stavby, k její realizaci však nikdy nedošlo. Počátkem roku 1948 byla na škole ustavena studentská samospráva. I na obchodní akademii se projevila změna politických poměrů v roce 1948, neboť v důsledku těchto změn byla nucena opustit kuratorium školy celá řada lidí.⁹⁶

---

⁹⁵ Srov. *Výroční zpráva Obchodní akademie ve Vimperku za školní rok 1947/48*, s. 3–6

⁹⁶ Srov. *Almanach 60 let Obchodní akademie a Gymnázia ve Vimperku*, s. 10

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem sledoval vývoj českého školství ve Vimperku v kontextu společenských a politických událostí se zaměřením především na období od roku 1918 do roku 1948. Má práce poukazuje na fakt, nakolik bylo složité soužití českého a německého obyvatelstva nejen v oblasti všedního života, ale především z hlediska školství. Vycházel jsem především ze školních kronik, přičemž jsem se snažil vystihnout ty nejzásadnější události. Zatímco kroniky těsně po roce 1918 byly poměrně stručné, kroniky po roce 1945 byly naopak velmi obsáhlé s naprosto vyčerpávajícími informacemi.

Vimperk byl téměř 300 let městem spíše německým, alespoň pokud jde o národnostní složení obyvatelstva, a i po roce 1918 a vzniku samostatného československého státu stále zůstal městem s výraznou německou většinou, přičemž místní Češi museli o svou existenci a své zájmy svádět neustálý boj. Jednou ze zásadních oblastí tohoto národnostního sporu bylo školství. Zápas o české školství se však stal nerovným po roce 1938, kdy byl Vimperk na základě mnichovské dohody připojen k Německé říši, a české školství ve Vimperku přestalo existovat. Po 2. světové válce pak došlo k postupnému návratu a znovuotevření českých škol, což doprovázely jiné dramatické okolnosti, a to na jedné straně vysídlování německého obyvatelstva, a na straně druhé osídlování opuštěných území novým obyvatelstvem. Byl bych rád, pokud by moje práce přispěla k obecnému povědomí o tom, jak těžké období prožívali čeští obyvatelé Vimperka, kteří s neobyčejnou houževnatostí bojovali o vznik a existenci svých škol, a to i přesto, že tím mnohdy ohrožovali existenci sebe samých.

Seznam použitých zdrojů

Tištěné dokumenty

BALCAR, B. *Vimperk a okolí: osvobození 1945*. Domažlice: Resonance, 2016. ISBN 978-80-88220-00-8.

HAJNÍK, R. *Vimperk*. Praha; Litomyšl: Paseka, 2007. ISBN 978-80-7185-864-5.

HAJNÍK, R. *Vimperk v zrcadle času: Vimperk im Spiegel der Zeit*. Vimperk: Jan Viener, 2013. ISBN 978-80-905549-0-0.

JOHN, J. *Vimperk: město pod Boubínem*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979.

MAŠEK, Josef. *Paměti o školách a učitelích na Prachaticku*. Prachatice: Okresní národní výbor, 1968.

Archivní dokumenty

Všechny níže zmiňované archivní dokumenty jsou fyzicky uloženy ve Státním okresním archivu v Prachaticích, který přísluší pod Státní oblastní archiv v Třeboni. Ve své bakalářské práci jsem výhradně pracoval s elektronickými formami těchto dokumentů, z tohoto důvodu uvádím odkazy pouze na tyto elektronické zdroje.

Pamětní kniha města Vimperk, 1945–1950 [online]. SOkA Prachatice. Digitální archiv, Státní oblastní archiv v Třeboni [cit. 2020-02-07]. Dostupné na WWW: <<https://digi.ceskearchivy.cz/970/1>>

Pamětní kniha Městanské školy (české) Vimperk, 1920–1939 [online]. SOkA Prachatice. Digitální archiv, Státní oblastní archiv v Třeboni [cit. 2020-02-07]. Dostupné na WWW: <<https://digi.ceskearchivy.cz/312810/1>>

Pamětní kniha Národní školy Vimperk, 1945–1952 [online]. SOkA Prachatice. Digitální archiv, Státní oblastní archiv v Třeboni [cit. 2020-02-07]. Dostupné na WWW: <<https://digi.ceskearchivy.cz/440754/1>>

Pamětní kniha Obecné školy (české) Vimperk, 1909–1926 [online]. SOkA Prachatice. Digitální archiv, Státní oblastní archiv v Třeboni [cit. 2020-02-07]. Dostupné na WWW: <<https://digi.ceskearchivy.cz/312809/1>>

Pamětní kniha Základní devítileté školy Čkyně, 1939–1945 [online]. SOkA Prachatice. Digitální archiv, Státní oblastní archiv v Třeboni [cit. 2020-02-07]. Dostupné na WWW: <<https://digi.ceskearchivy.cz/306286/1>>

Pamětní kniha Základní školy a středně všeobecně vzdělávací školy Vimperk, 1945–1972 [online]. SOKA Prachatice. Digitální archiv, Státní oblastní archiv v Třeboni [cit. 2020-02-07]. Dostupné na WWW: <<https://digi.ceskearchivy.cz/312916/1>>

Elektronické dokumenty

Almanach 30 let ekonomické školy ve Vimperku [online]. Vimperk: Vlastním nákladem, 1967 [cit. 2020-02-07].

Dostupné na WWW: <https://oag.cz/wp-content/uploads/2016/06/almanach_30.pdf>

Almanach 60 let Obchodní akademie a Gymnázia ve Vimperku [online]. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997 [cit. 2020-02-07]. Dostupné na WWW: <https://oag.cz/wp-content/uploads/2016/06/almanach_60.pdf>

HAJNÍK, R. Chlapecká škola – Pivovarská čp. 69. *Vimperské noviny* [online]. 2018, roč. 23, č. 11 [cit. 2020-02-07].

Dostupné na WWW: <<https://ftp2.vimperk.cz/files/mesto/Noviny/2018/vn1118.pdf>>

Utrpení Čechů ve Vimperce. *Venkov* [online]. 1909, roč. 4, č. 277 [cit. 2020-02-07].

Dostupné na WWW: <<http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:6d7e1780-c956-11e7-b059-5ef3fc9ae867?page=uuid:ca287e80-ca2d-11e7-80e7-5ef3fc9bb22f>>

Výroční zpráva Obchodní akademie ve Vimperku za školní rok 1947/48 [online].

Vimperk: Vlastním nákladem, 1948 [cit. 2020-02-07]. Dostupné na WWW: <https://www.oag.cz/wp-content/uploads/2016/05/vyrzprava_48.pdf>

Legislativní dokumenty

Dekret prezidenta republiky č. 5/1945 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organizací a ústavů, v účinnosti od 23.5.1945.

Ústavní dekret prezidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské, v účinnosti od 10.8.1945 do 30.9.1949.

Dekret prezidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondch národní obnovy, v účinnosti od 30.10.1945.

Abstrakt

LUKESCH, V. *Zápas o české školství ve Vimperku v letech 1918–1948*. České Budějovice 2020. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra teologických věd. Vedoucí práce prof. PaedDr. ThLic. Martin Weis, Th.D.

Klíčová slova: Vimperk, škola, historie, české školství, obecná škola, měšťanská škola, obchodní škola, obchodní akademie, česko-německé soužití, druhá světová válka

Práce se zabývá vývojem českého školství ve Vimperku v kontextu společenských a politických událostí se zaměřením především na období let 1918–1948. Současně práce poukazuje na fakt, nakolik bylo složité soužití českého a německého obyvatelstva nejen v oblasti všedního života, ale především z hlediska školství. V první části práce je stručně popsána historie města Vimperk, v druhé části je zmapován vývoj školství ve Vimperku do roku 1918. Třetí, čtvrtá a pátá část jsou zaměřeny na hlavní předmět této práce, kterým je vývoj českého školství v kontextu historických událostí období let 1918–1948 s důrazem na události související s druhou světovou válkou.

Abstract

The struggle for Czech education in Vimperk in 1918–1948

Key words: Vimperk, school, history, Czech education, elementary school, middle school, business school, business academy, Czech-German coexistence, Second World War

The thesis deals with the development of Czech education in Vimperk in the context of social and political events, focusing mainly on the period 1918–1948. At the same time, the thesis points out the complexity of the coexistence of the Czech and German population not only in everyday life, but especially in terms of education. The first part of the thesis briefly describes the history of the town of Vimperk, in the second part is mapped the development of education in Vimperk until 1918. The third, fourth and fifth parts are focused on the main subject of this thesis, which is the development of Czech education in the context of historical events of the period 1918–1948, with an emphasis on events related to the Second World War.